

France Bevk:

Resnica v oči bode.

Igrica za žive in nežive lutke.

Osejbe igrice: Mož, žena, maček in popotnik.

Mož je grd in ves kosinat, eno oko ima zavezano. Žena ima debela, zabuhla lica, a je na drugo oko slepa. Maček je velik in črn, na čelu ima belo liso, a je tudi slep na eno oko. Mož in žena naglo zajemata iz sklede in se ne menita za mačka, ki sedi poleg, požira sline in milo pogleduje.

Maček: Mijav!

Mož: Boš tiho!

Maček: Mijav! Lačen sem.

Žena: Kaj praviš nama, če si lačen.

Maček: Mijav! Jedel bi rad.

Žena: Dajva mu malo.

Mož: Miši naj lovi!

Žena: Saj jih noče loviti.

Maček: Miši loviti je težko — mijav!

Žena: Vedno mi je v kuhinji pod nogami. Nisem mu zastonj že en lonec razbila na glavi.

Maček: Mijav! Oči si mi razbila. To ni lepo!

Mož: Boš tiho!

Maček: Mijav! (Gleda v skledo in se prične umivati.)

Žena: Boš jedel, če nama kaj ostane.

Mož: Od tistega se ne bo nasitil.

Žena: Bo pa skledo polizal.

Mož: MaJo bo... (Jesta.)

Maček: Mijav! (S pogledi jima šije žlice.)

Potnik (potrka).

Žena: Ali ni potrkal nekdo?

Mož: Zdi se mi, da je potrkal. Kdo nas moti pri kosilu?

Žena: Če je kdo, naj gre naprej! Saj nismo gospoda.

Mož: Ne kriči! Mislil bi, da ni nikogar in bo šel dalje.

Potnik (potrka vdrugič).

Maček: Mijav!

Mož: Boš tiho! (Udari ga za glavo.)

Žena: Slišiš? (Novo trkanje.)

Mož: Kakor je videti, ne misli iti dalje.

Žena: Pa naj vstopi, če hoče.

Potnik (pogleda skozi vrata): Ali ni nikogar doma?

Mož: Saj vidiš, da ne. Čemu pa viikaš nos v prazno izbo?

Potnik: Saj vas vidim. (Vstopi popolnoma; suh je ko trlica, malho ima na hrbtu.)

Mož: Če nas vidiš, čemu pa vprašuješ, če nas ni?

Potnik: Ko pa mhče ni mev dejal.

Žena: Bomo rekli pa cev, da bo poravnano.

Mož: Kdo pa si ti? To nam povej!

Potnik: Potnik sem.

Mož: Krstno ime to ni. Priimek pa bi znal biti. Ali misliš pri nas ostati?

Potnik: Odpočil bi se rad in najedel.

Mož: Če si prinesel malico in stol s seboj, kar sedi in jej.

Žena: Če ne pa z Bogom!

Mož: No, Bog blagoslovi!

Žena: Sedi, kaj bi stal!

Potnik (stopi neodločen, gleda, z očini šteje žlice ko maček).

Maček: Mijav!

Potnik: Zakaj pa vaš maček joče?

Mož: Iz naše sklede bi rad jedel.

Potnik: Mijav!

Mož: Kaj pa ti?

Žena: Ali imamo dva mačka?

Potnik: Iz vaše sklede bi rad jedel...

Mož: Aha! Kosilo je pozabil prinesiti s seboj.

Potnik: ... če ste tako dobri.

Mož: Kaša, ki jo jeva, je dobra.

Žena: Jesti pri nas? Pa kar tako? Saj se še ne poznamo dobro.

Potnik: Jaz vas že poznam. Po tisti strani, ki nič ne dá.

Mož: Počasi boš govoril.

Žena: Zakaj si pa kruljav? Ali nisi zašepal, ko si stopil v izbo?

Potnik: Čemu sem kruljav? To pa ni lahka stvar.

Mož: Pijan si bil in si padel pod voz.

Potnik: Ljudje so me polomili.

Mož: Si jih že zmerjal...

Potnik: Ne, zmerjal. pa ne. Le resnico sem jim povedal, pa so me ...

Žena: Radi tega, da si jiin resnico povedal, že ne.

Mož: Ta je bosa! Resnica je Bogu in Ijudem Ijuba.

Potnik: Bogu že, Ijudem pa ne.

Žena: Pa nama povej resnico!

Potnik: Povedal bi jo. Iz hiše me boste zagnali. Če ne kaf hujšega.

Žena: Povej nama resnico!

Potnik: Lačen sem! Prej bi rad jedel.

Maček: Mijav!

Mož: Boš tiho, maček! Če hočeš jesti, našega mačka moraš užugati.
Če ne, pa le pojdi s svojo lakotjo in resnico.

Maček: Phhhh!

Potnik: O, če ni kaj hujšega ko vaš maček. (Se postavi z mačkom v boj. Umikata se in napadata. maček piha, slednjič se zgrabita, potaik mačka strese v rokab. in ga vrže na tla.)

Žena: O, mačka nama je ubil!

Potnik: Vašega mačka se že ne bojim.

Mož: Žena, daj mu žlico!

Potnik (začne zajemati iz sklede).

Mož: Zdaj pa že latko poveš sesnico.

Žena: Strašno sem radovedna.

Potnik: Čakajte, da se najem, moje čeljusti so se odvadile gristi.

Mož: Pri koncu smo.

Žena: Dno se že vidi.

Maček (se napol dvigne s tal): Mijav!

Žena: Saj še živi, mrcina.

Potnik: In maček? Za mačka nič?

Mož: Miši naj lovi!

Žena: Povej resnico!

Potnik: Počakajte, da zajmem še eno žlico.

Mož (neha jesti: Zadnja je.

Žena (stori isto): Skledo nama le pusti!

Potnik (neha jesti, se dvigne, zahvali z rokaini): Hvala Bogu!

Mož: In resnica? Kje je resnica?

Potnik: Česemi res nič ne zgodi...

Žena: Ne bojte se! Resnica je nad vse. Ne, mož?

Mož (kima): Da, da!

Potnik (se malo umakne): Tore j ... Mh ... To sem hotel reči ...

Čista resnica je... Vi gospodar in vaša žena sta zelo lepa in dobra človeka, tudi vaš maček je lepa žival... Samo eno napako imate ...

Mož: Kakšno?

Žena: Govōri!

Potnik (stopi še malo nazaj): Vsi trije — imate samo tri oči...

Mož (se razjezi): Kaj takega!

Žena (isto): To se upa!

Mož: Ko je zajel pri naši skledi!

Žena: Pobere naj se! (Plane proti njeinu.)

Potnik (ki se je ves čas umikal): Saj sem vama povedal, da ue bo prav. (Oba gresta nanj, še maček se dvigue. Potnik zbeži.)

Mož: Ali si ga slišala?

Žena: Kakšna resnica pa je to!

Mož: AH je čudež, da je šepav?

Žena: Tako resnico uaj si sam obdržil

Maček: Mijav!

Mož: Boš tiho! (Spravita se nad mačka, ki nič ni kriv in ga natepeta.)

Zastor pade.

Radivoj Rehar:

Čmrlj.

Čmrlj, čmrlj, skopi mož,
grozdja ima zorhan koš;
nosi sēm ga, nosi tja,
pa nikomur ga ne dá.

Lonca dva in sklede tri
že doma ima strdi,
pa še zdaj ni možu prav,
vedno še je godrnjav.

